N°. 29. A°. 1834.

DONDERDAG DEN 10den APRIL.

SURINAAMSCHE COURANT.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 21 Januarij.

In eenen brief uit Berlijn van den 18 Januarij leest men:

»Door de bemiddeling, welke het Oostenrijksche kabinet tusschen de Hoven van Londen en St. Petersburg heeft op zich genomen, schijnt het Oostersche vraagstuk thans geheel opgelost, en het onweder, dat van dien kant dreigde, afgedreven te zijn. Het resultaat van de bemoeijingen des Oostenrijkschen gezanten in Londen is geweest, dat het Engelsche Ministerie den 22 December jl. eene nota naar St. Petersburg heeft gezonden, waarin naar men verneemt, gezegd werd: »»dat Engeland, wel is waar, bevel had gegeven, om schepen voor de Middellandsche Zee uit te rusten, omdat men uit Konstantinopel de meest verontrustende berigten omtrent de uitrustingen van Rusland ontvangen had; dat het Engelsche bestuur in deze had moeten toegeven aan de algemeene volksstemming, vermits vooral sedert eenigen tijd alle de dagbladen de ontwerpen van Rusland als hoogst gevaarlijk hadden doen voorkomen; — maar dat men nu, de overdrevenheid der uit Konstantinopel ontvangen berigten ingezien hebbende, ook bevel gegeven had om de buitengewone uitrustingen te staken en zich enkel tot eene verwisseling der schepen van het Engelsche smaldeel in de Middellandsche Zee zoude bepalen; — dat het Engelsche Ministerie zich met opregt tot de Turksche vraag, enkel en alleen op de opregtheid en goede trouw van Keizer *Nicolaas* wilde verlaten, enz.""

»Deze onderhandelingen," dus gaat het Berlijnsche berigt voort, »hebben dus weder ten duidelijkste bewezen, hoe krachtdadig de beide Regeringen van Oostenrijk en Pruissen bij elke gelegenheid tot het behoud van den algemeenen vrede in Europa medewerken, en hoe zij, getrouw aan de roeping van bemiddelaars, in allen deele de doelmatigste middelen tot bevrediging weten te kiezen. Zoo is nu ook Frankrijk omtrent de zamenkomst der Monarchen te Schwedt en München-Gratz, en omtrent het thans begonnen Minister-Congres te Weenen, gerustgesteld. Het doel van dit Congres schijnt niets anders te zijn, dan om de volken van Duitschland voor den rampzaligen toestand, waarin de omwentelingspartij ze tracht te brengen, te behoeden, en om over de meeste gepaste middelen daartoe te beraadslagen, en geenszins om het constitutionele leven in de Duitsche staten, alwaar reeds grondwettige instellingen zijn ingevoerd, te onderdrukken, maar om den geest der loshandigheid en regeringloosheid te beteugelen, overal waar dezelve het gezag der Regeringen mogt trachten te ondermijnen."

De Londensche bladen spreken weder van eene gedeeltelijke verandering van het Ministerie in den zin der *Tory's*, en met name van de aftreding van Lord *Grey*. Op de beurs had dit gerucht eenig geloof gevonden; doch de bladen der *Whigs* drijven daarmede den spot. Intusschen zou men uit de redeneringen van sommige dier bladen kunnen opmaken, dat er punten zijn, waarover in den kabinetsraad verschil van gevoelen heerscht.

Sedert eenige dagen is de toon der Londensche bladen ten aanzien van Rusland aanmerkelijk gedaald.

Uit de Engelsche zeehavens aan het kanaal wordt zeer over de onophoudelijke stormen uit het Westen geklaagd, die het uitloopen van een groot aantal koopvaarders beletten. Van Duins tot Falmouth liggen 500 zulke schepen, en daaronder verscheidene, die reeds sedert tien weken op een gunstiger wind wachten. De openbare weldadigheid is reeds ingeroepen ten behoeve van landverhuizers naar Amerika.

Volgens tijdingen uit Konstantinopel, was aldaar alles rustig en tot de oude orde terug gekeerd. De wapeningen der troepen trekken de geheele oplettendheid des Sultans naar zich. Hij verwacht verscheiden onderwijzers uit Frankrijk en Italie, en wil vervolgens volksligtingen in de provinciën doen plaats hebben. Over het algemeen schijnt men de armee anders te willen inrigten. In Azie wil men eene soort van kolonisatie invoeren, die eenigermate reeds plaats vindt. Hierdoor zullen aanmerkelijke bezuinigingen gemaakt worden, hetgeen de Porte wel zeer ter harte moet nemen, daar hare finantiën misschien de slechtste ter wereld zijn. Men moet zich verwonderen hoe de huishoudelijke uitgaven nog gevonden worden, wanneer men de geringe middelen kent; over welke de openlijke schatkist te beschikken heeft en de ontzaggelijke onkosten welke zij bestrijden moet. In onze haven is een fregat binnengeloopen, waarop zich de kommandant der Egyptische expeditievloot van Kandia bevindt, die zich nu aan den Sultan onderworpen heeft. Deze gebeurtenis bragt de hoofdstad in eene blijde verbazing en in eene onbeschrijfelijke beweging. In korten tijd verspreidde zich de tijding door de gansche stad en de geheele bevolking drong naar de haven om zich met eigen oogen van de waarheid der zaak te overtuigen.

Uit Alexandrie ontvangt men geene goede tijdingen. De onderkoning drukt het land op eene wijze, dat eene ernstige reactie te vreezen is, welke ook reeds lang gebeurd zou zijn, indien hij niet te zijner beschikking een zoo aanmerkelijk leger had. — Op Kandia is vervolgens aan de orde van den dag; de Egyptenaren gaan zonder erbarmen met de armen Kandioten om; dagelijks hoort men van ter dood brengingen. Op de klagten der inwoners wordt geene acht geslagen, en aan niemand wordt verlof gegeven om het land te verlaten, hetwelk aanvankelijk de meesten gewenscht hadden.

(*Nederl. Staats- en Amsterd. Courant*).

MENGELINGEN.

GESCHIEDENIS VAN DE UITROEIJING DER JANITZAREN.

(*Door den Turkschen Reisgeschiedschrijver* ASSED-EFFENDI.)

(*Vervolg en Slot van* N°. 28.)

De Ulema's verklaarden alsnu, dat het, bij dezen toestand des Rijks, de pligt der Muzelmannen was, om de krijgskunst te leeren, en vervolgens den Sultan onvoorwaardelijk te gehoorzamen. De generale staf der Janitzaren erkende, dat de krijgstucht bij dit korps veel te wenschen overliet, en verbeterd moest worden. De Grootvizier deed vervolgens het Keizerlijke bevelschrift voorlezen, waarbij de oprigting van een nieuw korps, onder den naam van *Echkentschi's*, verordend werd. Dit korps zoude bestaan uit 7500 man, te nemen uit de 50 regementen Janitzaren, die te Konstantinopel lagen; hunne organisatie, soldij, krijgsoefeningen, bevordering, enz., waren in 46 artikelen bepaald. De Grootvizier deed dit bevelschrift door den Mufti bekrachtigen; de generale staf moest zijne goedkeuring daaraan hechten, en alle aanwezigen onderteekenden hetzelve.

Dit geheele tooneel uit het binnenste van een grooten Turkschen Rijksraad is met talent en niet zonder kunst beschreven en geeft een helder en gunstig denkbeeld van de deftige en waardige wijze, waarop de Divan staatszaken behandelt.

Na den afloop der vergadering begaven de Aga der Janitzaren en de voornaamste regtsgeleerden zich met groote staatsie naar het paleis van eerstgenoemden ambtenaar, waar zij de officieren van het korps verzameld vonden, hun het dekreet en de bevelen des Mufti's voorlazen, en hen uitnoodigden om dezelve te onderteekenen. In het eerst wilde niemand het doen; maar eindelijk gaven eenige hoofdlieden het voorbeeld en weldra haastten zich het geheele korps officieren te onderteekenen; waarbij zij hun gemis van opvoeding aan den dag legden door de onbeschofte wijze waarop zij elkander verdrongen en op de voeten trapten, gelijk de schrijver met kennelijken afkeer aanmerkt. Deze onderteekeningen, het bevelschrift en de besluiten der Ulema's werden aan den Grootvizier en door dezen aan den Sultan overhandigd, die de uitvoering derzelve gelastte, en ze in het staatsarchief deed nederleggen.

Men kan niet nalaten aan de gematigdheid en het beleid, waarmede de Divan ten deze handelde, bijval te schenken; hij liet de bestaande regementen hunne soldij behouden, alleen werd verboden, om met de bewijzen tot afgifte der rantsoenen zoo als te voren handel te drijven. Dit misbruik was langzamerhand bij de Janitzaren zoo hoog gekommen, dat niet zelden een man de soldij van honderd, ja zelfs van vijf honderd anderen, ontving. De officieren der Janitzaren hadden hunne toestemming tot de hervorming gegeven, omdat zij niet openlijk tegenstand durfden bieden. Maar eenige der aanzienlijksten onder hen hielden den eigen avond, nadat zij het dekreet aangenomen en onderteekend hadden, eene geheime bijeenkomst, waarin zij over de middelen raadpleegden, om de uitvoering van het ontwerp te beletten. De gevoelens liepen uit een; sommigen wilden de uitdeeling van wapenen aan het nieuwe korps afwachten, om zich van dezelve meester te maken; anderen wilden dadelijk eenen opstand verwekken, omdat zij voor de toenemende sterkte van deze nieuwe regementen beducht waren. De Ministers bespeurden ondubbelzinnige voorteekenen van eenen naderenden storm, en verbeidden de gebeurtenissen met eene angstige verwachting; het schijnt, dat zij geene maatregelen genomen hadden, welke hen tegen de aanslagen der zamengezworenen hadden beveiligen. Eindelijk verzamelden zich de ontevredenen in den nacht van den 25sten Junij 1826 op het plein Etmeidan, en zonden afgevaardigden aan HUSSEIN-AGA, den Luitenant-Generaal van het korps, ten einde hem uit te

noodigen, om gemeene zaak met hen te maken. HUSSEIN gaf ten antwoord, dat hij wilde afwachten, voor welken kant de overwinning zich zoude verklaren.

De Grootvizier, de Mufti, en verscheiden Pacha's kwamen in het serail bijeen; men zond aan de Pacha's der getrouwe regementen, aan de Generaals der artillerie, der bombardiers, van het korps der genie, van den trein, bevel om hunne troepen en artillerie in het serail te brengen; de Mufti gelastte de doctoren en studenten zich insgelijks daarheen te begeven. In dien tusschentijd gaf men aan den Sultan, die zich in zijn zomerpaleis bevond, van het gebeurde berigt; hij kwam terstond, door eenen officier vergezeld, te water, naar het serail, hield eene aanspraak aan de vergadering, waarin hij van zijne lankmoedigheid jegens de Janitzaren, van hun verraad, en van de noodzakelijkheid sprak om hen met geweld ten onder te brengen, en de Ulema's uitnoodigde om te verklaren, of thans het geval bestond, dat men tegen geloovigen het zwaard mogt trekken. De Ulema's gaven eenstemmig een bevestigend antwoord en de geheele vergadering verklaarde zich bereid, om haar leven voor den Sultan op te offeren.

Nu werden de krachdadigste maatregelen genomen; het geregtshof ontving den last, om door alle Imams in de straten de Mohammed. onder de wapenen te roepen, en weldra verschenen drommen van burgers en studenten met de geestelijkheid aan het hoofd in de voorhoven van het serail. De Sultan overhandigde het Rijks vaandel aan den Grootvizier; de wapenen uit het arsenaal werden onder het volk uitgedeeld; de Sultan begaf zich op de Keizerlijke poort van het serail, om gemakkelijker berigt te kunnen erlangen; de grooten des Rijks vestigden hun hoofdkwartier in de moskee van ACHMED; men vormde drie kolonne's uit de troepen, de artillerie en het gewapende volk, die langs verschillende wegen naar het plein Etmeidan, de verzamelplaats der Janitzaren, trokken, alwaar dezen zich achter versperringen verschanst hadden. Een hoofdman der artillerie, IBRAHIM-AGA, *de zwarte duivel* bijgenaamd, sommeerde hen, om zich over te geven, en bood hun genade aan; zij antwoordden met een woest geschreeuw. IBRAHIM deed de verperde poort van het plein door het geschut openschieten, en de massa der Janitzaren, tegen het kanonvuur niet bestand, trok zich in de kasernen en een daar naast gelegen klooster terug; men omsingelde hunne wijkplaats, plantte geschut daarvoor op, stak de gebouwen in brand, en onderhield tegen dezelve een levendig schrootvuur.

De schrijver houdt zich niet lang bij dit ijsselijke tooneel op, maar men weet van ooggetuigen, dat 20,000 man bij dezen brand het leven verloren; zij beproefden dikwerf uit de brandende gebouwen te ontvlugten, maar het geschutvuur dreef hen telkens weder in de vlammen terug. De overwinning was volledig, en men verzuimde geenen tijd, om zich derzelve ten nutte te maken; de Grootvizier hield eenen krijgsraad in de renbaan; alle poorten van Konstantinopel werden bezet, de kazernen der verschillende regementen doorzocht, en alle middelen te baat genomen, om diegenen, welke aan de vlammen en de kogels ontsnapt waren, in hechtenis te nemen. Den volgenden dag hield de Grootvizier andermaal eenen krijgsraad in eene der zalen van de moskee ACHMED; de gevangen genomen bevelhebbers der Janitzaren werden voor hem gebragt, en terstond aan de scherpregters overleverd, die hen wurgden; het aantal der, op dien dag ter dood gebragten, bedroeg 340, waaronder vele hooge officieren. In een grooten Rijksraad werd daarop besloten, de Janitzaren geheel en al af te schaffen; dit besluit door de Ulema's bekrachtigd en door den Sultan goedgekeurd zijnde, werd onverwijld in alle moskeën een firman voorgelezen, die de geloovigen met het gebeurde bekend maakte. Men kondigde de oprigting eener nieuwe krijgsmagt aan, en beloofde aan de getrouw geblevene Janitzaren hunne soldij bij voortduring te zullen betalen. Deze firman werd aan alle Gouverneurs der provincien gezonden, met last, om de regementen te ontbinden, hunne ketels, wapens, vaandels, enz., naar Konstantinopel te zenden, en hunnen naam niet meer uit te spreken. Men ging intusschen met veel beleid te werk; eene menigte officieren van het korps werden met aanzienlijke ambten begiftigd, en naar Konstantinopel ontboden, om een waakzaam oog op hun gedrag te kunnen houden. De openbare teregtstellingen in de hoofdstad duurden nog verscheiden weken voort, en men maakte van deze gelegenheid gebruik, om de stad van eene menigte gepeupel te zuiveren, dat onder de bescherming der Janitzaren geleefd had, en waarvan men steeds nieuwe onlusten had te vreezen; men zond meer dan 20,000 menschen weg.

Deze gebeurtenis had op alle de deelen van het leger een diepen indruk gemaakt, en aan hetzelve allen lust ontnomen, om zich tegen de hervormingen des Sultans te verzetten; het Ministerie bediende zich van die gelegenheid om de korpsen te ontbinden, en nieuwe troepen te vormen. Na weinige dagen verscheen een firman, die eene lange lijst van beschuldigingen tegen Spahi's of geregelde ruiterij, behelsde; evenzoo werden de regementen der Yamaks, die de bezetting van de kasteelen aan de Dardanellen uitmaakten, om hunne geneigdheid tot gedurige muiterijen; de Bostandji's, de Dschebedi's, de Malileris, de vier regementen Solaks van de Keizerlijke garde en andere korpsen hervormd. Eene geestelijke orde, de Bektaschi's, had ten allen tijde met de Janitzaren in naauwe betrekkingen gestaan; hare takken verspreidden zich zeer ver door het geheele Turksche Rijk; alleen in Adrianopel bestonden 14 kloosters van deze monniken, die langzamerhand door vroome vermakingen een onnoemlijk vermogen verworven hadden. De leden dezer orde werden beschuldigd, dat zij aan de leer der Schiiten, dat is der in Perzie heerschende sekte, toegelaten waren, en met deze aloude vijanden der regtzinnige geloovigen in geheime betrekkingen stonden; men beweerde onder de hoopen van gesneuvelde Janitzaren vele Bektaschi's te hebben gevonden, en er traden getuigen op om te verklaren, dat deze geestelijken in de afgelegen wijken der hoofdstad waren rondgeloopen, om de lagere klassen tot deelneming aan het oproer aan te zetten, dat zij naar de vestingen aan den Bosporus zendelingen hadden afgevaardigd, om de bezettingen op te ruijen, met één woord, dat zij op alle mogelijke wijzen de belangen der Janitzaren bevorderd hadden. De Mufti belegde eene vergadering der Ulema's, waarin het gedrag dezer orde onderzocht en veroordeeld werd; — de drie Generaals derzelve werden onthoofd; de bezittingen der orde verbeurd verklaard en met de staats-domeinen vereenigd, een deel der monniken gestraft, anderen verbannen, hunne boeken in beslag genomen en hunne leerstellingen veroordeeld.

De Sultan verleende daarop gunstbewijzen aan zijne getrouwe dienaren, bestaande uit eereposten, geld en paleizen. De Mufti erlangde eene voormalige kazerne der Janitzaren als paleis, en de Sultan schijnt met het goed gedrag der hooge geestelijkheid buitengemeen tevreden te zijn geweest, want hij verleende aan de vroeger afgezette Mufti's, die om staatkundige redenen gedwongen waren geworden hun leven in gestrenge afzondering te sluiten, de vergunning, om voortaan vrijelijk in de maatschappij te mogen leven.

(*Nederl. Staats-Courant*.)

Gedrukt te *Paramaribo*, bij de Erven J. BRINK.